

זמן מתן תורתנו ויום ירושלים*

מועד שתי הלחם – זמן מתן תורתנו

חג השבועות מוצג בפרשת אמור כמועד 'שתי הלחם' (ויקרא כג, טז-יח):

עַד מִמַּחֲרַת הַשַּׁבָּת הַשְּׁבִיעִית תִּסְפְּרוּ חֲמִשִּׁים יוֹם וְהִקְרַבְתֶּם מִנְחָה חֲדָשָׁה לַה'. מִמוֹשְׁבֵיכֶם תָּבִיאוּ לֶחֶם תְּנוּפָה שְׁתֵּים שָׁנִי עֶשְׂרִים סֶלֶת תִּהְיֶינָה חֶמֶץ תֵּאֱפִינָה בְּכוּרִים לַה'. וְהִקְרַבְתֶּם עַל הַלֶּחֶם שִׁבְעַת כֶּבֶשִׂים תְּמִימִם בְּנֵי שָׁנָה וּפֶרֶן בֶּן בֶּקֶר אֶחָד וְאֵילִם שְׁנָיִם יִהְיוּ עִלָּה לַה' וּמִנְחָתָם וְנִסְכֵיהֶם אִשָּׁה רִיחַ נִיחָח לַה'.

חז"ל הגדירוהו כ'זמן מתן תורתנו'.¹

מדוע התורה לא ציינה את מהותו זו?

ננסה לענות.

לכשנתבונן, נמצא שהתורה אכן העמידה אותנו על כך שמועד זה הוא זמן מתן תורתנו. 'דברי תורה עניים במקום אחד ועשירים במקום אחר'.²

שתי הלחם הן קרבן אשר ממשיך את קרבן העומר. בקרבנות הללו הננו מביעים את הוקרתנו - תודתנו - תפילתנו אל מול היבול השנתי המתחדש לנו, לחמנו הממלכתי השנתי המתחדש בראשית יניקתנו אותו. הלחם הישראלי הקדוש, מנת החיים החדשה ממעיינות החיים של נחלתנו הקדושה – ראשיתו בעומר ופסגתו בשתי הלחם.

והנה, בהתבוננות בית המדרש – התבוננות תורה – מבינים אנו שהתחדשות חיים זו איננה התחדשות מזונות גרידא, אלא התחדשות חיים ישראליים כללית אשר בה רבדי רוח חשובים. התחדשות כללית זו אותה נושמים אנו לעת כזו, מוקירים - מודים - מתפללים, ומעלים את קרבנותינו אלה. מבינים אנו שפסגתה של התחדשות זו אכן אגודה לסביבת זמן מתן תורתנו.

וזאת לאור שני דברים, העולים ממהותה ומעלתה של ספירת העומר:

א. אל פסגת שתי הלחם עולים אנו במעלה ספירה שבתית קדושה. ראשיתה – חג המצות זמן חרותנו, ממחרת הפסח על גובה משמעות הזמן הזה והפסח

* עפ"י שיעור מיום ירושלים תשע"ט.

השיעור הוקלד ע"י ר' אמיר פרנקל, ונערך בהשתתפות ר' יוסף נחום פרידמן.

1. כגון בתפילת שלוש רגלים.

2. עפ"י ירושלמי, ראש השנה פ"ג ה"ה.

הזה. ספירה סופרת נערכת קימעא קימעא, עולה במעלות שבע שבתות תמימות אל פסגת יניקתנו. הפסגה – עת שתי הלחם – אכן חלה בימים הראשונים של החודש השלישי.³ סביבת 'היום השלישי'⁴ – זמן מתן תורתנו. גבוהות מאד תכנה ומעלתה של ספירתנו. ספירת מעלה זה, מלבד קדושתה-מעלתה כשלעצמה, נושאת היא את כל המשמעות והלקחים של מעמד הנישא של ישראל אשר נשקפים ממעלה מצרים - סיני - פרשיות בא-בשלח-יתרו. ישראל במעמד קרוב הא-לוהים, המעמד הנפלא-הניסיי על האומנות הא-לוהית החמה אשר לו: **קריעת ים סוף, מי מרה, לחם מן השמים, שבת קודש, 'סגולה מכל העמים'⁵, 'נעשה ונשמע'⁶, 'רואים את הקולות'⁷, 'ואתה מרבבות קודש'⁸, שמיעת קול א-לוהים,⁹ מתן תורתנו.**

במשך דורות ישראל, בחוקתם הישראלית הנפלאה, נצטרפו לשבועות ספירה אלה רשמי דורות, רשמי מאורעות, רשמי דמויות מופת מפרקי תולדות ישראל – מדורות התני"ך, דורות הנביאים, דורות חורבנו וגלוינו, עד דורותינו אנו – דורות גאולתנו. היינו, נצטרפו לקחי דעת חוקת מאורעות ישראל, לקחי תשובה. גבוהה מאד אפוא פסגתה של ספירה זו וקרבתה. מתאימה היא אפוא פסגת הספירה הן בעיתויה והן במעלתה לזמן מתן תורתנו.

ב. ספירת העומר ופסגתה מקבילה אל ספירת היובל ופסגתה. שנת היובל היא שנת התיישרות שרשיית, התיישרות סיני. אליה עולים בספירת שבע שנות שבתות הארץ,¹⁰ על גודל משקלן. עליהן חלה מעלת שנת היובל עצמה. על גלי יום הכיפורים,¹¹ מעתקת שנת היובל מיובל ליובל את קול סיני-שופר סיני, מרוממת-מיישרת-משיבה עד 'איש אל אחוזתו ואיש אל משפחתו'.¹² הקבלת פסגת ספירת העומר אל שנת היובל - 'שנת סיני' מעמדת גם היא את משמעות יום שתי הלחם בכיוונו של זמן מתן תורתנו. נמצאנו למדים: הקבלת ספירת העומר ומעלותיה אל מעלה מצרים-סיני, ובמקביל ההקבלה אל היובל, מעמידים את יום שתי הלחם כיום התחדשות

3. שמות יט, א.

4. א שם, יא.

5. שם, ה.

6. שם כד, ז.

7. שם כ, טו.

8. דברים לג, ב.

9. עפ"י דברים ד, לג.

10. וספרת לך שבע שבתות שנים שבע שנים שבע פעמים והיו לך ימי שבע שבתות השנים תשע וארבעים שנה (ויקרא כה, ח).

11. ...ביום הכיפורים תעבירו שופר בכל ארצכם (שם, ט).

12. שם, י.

כללית של ישראל – התחדשות יניקת גוף על התחדשות **רוח רבתי**. עיתויה ומעלתה אכן מתאימים לזמן מתן תורתנו.

מהותו של 'יום שתי הלחם'

מתחדדת אפוא השאלה, מדוע בפרשת אמור הגדירה התורה את החג כיום שתי הלחם' גרידא, ולא ציינה כחז"ל – 'זמן מתן תורתנו'.

אולי יש לומר כנזכר לעיל – במצוות התורה, בפרשיות התורה ובלקחי דורות ישראל העמדנו על משמעותה הגדולה מאוד של התחדשותנו ביום שתי הלחם – התחדשות בכיוון מעמד הר סיני ובסביבתו הזמנית.

הצגת היום הגדול הזה כיום שתי הלחם, מעמידתנו על **יניקת ישראל גובה גלי חיותו ממעיינות הקודש של ארץ ישראל**. ההתחדשות השנתית אשר לתורתיותם של ישראל יונקת ממעיינות ארץ ישראל. מתן התורה הראשוני היסודי היה במדבר,¹³ על מעלתו המדברייית לקנין תורה, והיא זכורה היטב לדורי דורות. לעומתו, ההתחדשות השנתית היא ביום מועד, מתוך יניקת חיים שמחה¹⁴ ממעיינות קדושת א"י. כאן פסגת יניקתם הטובה וראשית העלתם השמימה בעבודת קודש ישראל. את ה'אש עד לב השמים'¹⁵ ויראתה, ממשיך ה'מועד',¹⁶ בו 'ייראה כל זכורד',¹⁷ 'חציו לה' וחציו לכם'.¹⁸ יניקת הקודש ממעיינות א"י מחדשת בגוון ארץ-ישראלי את קבלת התורה בסיני.

ואולי נפרש קצת אחרת: התחדשות יניקה רבתי זו אכן עצומה במעלתה, היא אמנם בכיוון תכנו של מעמד הר סיני ובסביבתו הזמנית. עם זאת, נמנעה התורה לציין את היום כיום התחדשות מעמד הר סיני. **מעמד הר סיני הוא חד לדורות – 'ההוא יומא', 'שמע עם קול א-לוהים'¹⁹, 'וירד ה' על הר סיני'²⁰, 'ואתה מרבבות קודש'²¹. אין שני לו. אין כמותו.**

במגן אברהם (ריש סימן תצ"ד):

...ומה שקשה עוד, דהתורה ניתנה ביום נ"א לספירה, דהא יצאו ממצרים ביום ה' והתורה ניתנה בשבת? כבר תירץ הי"מ דבא לרמוז לנו י"ט שני של גליות. ואפשר דהיינו דקאמר יום א' הוסיף משה מדעתו, ואין כאן מקומו.

13. עפ"י שמות יט, א.

14. עפ"י דברים טז, י-יא.

15. שם.

16. בראש פרשת המועדות בפרשת אמור נאמר: 'אלה מועדי ה' מקראי קדש אשר תקראו אותם במועדים' (ויקרא כג, ד).

17. דברים טז, טז.

18. פסחים סח ע"ב.

19. עפ"י דברים ד, לג.

20. שמות יט, כ.

21. דברים לג, ב.

על קושיא זו יש עוד הסברים של גדולי ישראל. בהמשך לפירושיהם אפשר לציין כנזכר, ההתחדשות השנתית איננה באותה מעלה, איננה באותו יום – נוגעת בו, ואינה מגיעתו.

הוספה מתקנת (סוכות תש"פ)

תודה לא-ל, בחג הסוכות זיכוני מן השמים והשתכללה ראייתי.
בכל אחד מרגלינו ישנה בחינת מעלת קודש זמניית, מעלת עיתוי המועד-תאריכו [אולי היא מוקד קיום הרגל גם בחו"ל], ובחינת מעלת יניקת קודש ארץ ישראלית.
בחג המצות בחינה זמניית – חג המצות הוא זמן חירותנו.
יניקת ארץ ישראל למועד חודש האביב מתקיימת במצב המתוקן, בו ישראל יושבים על אדמתם, במצה ובעומר.
אל חג השבועות, חג הקציר, עולים אנו בספירת העומר. בספירה זו נראה שיש שתי בחינות.
בפרשת אמור – מעלה שבע השבתות מן העומר אל שתי הלחם (ויקרא כג, ט-כב). במעלה זה שילוב של בחינת שבת עם בחינת ארץ ישראל. כאן אולי רמוז זמן מתן תורתנו: שבע השבתות מקבילות לשבע שבתות השנים במעלה היובל, והרי היובל הוא הממשיך ומעביר את שופר סיני.
בפרשת ראה – מעלה ארץ ישראל – שבעה שבועות 'מהחל חרמש בקמה' (דברים טז, ט-יב), ובו קרבנות ושמחה במקום אשר יבחר ה'.
בחג הסוכות בחינה זמניית – המשך ראש השנה ויום הכיפורים בחודש השביעי הזה. בבחינה זו הקרבת אשה לה' (ויקרא כג, לד-לו) [עפ"י הגר"א זצ"ל,²² טו בתשרי הוא יום התחלת בנין המשכן – בנין השראת השכינה, ובו שבו ענני הכבוד].
ובחג הסוכות גם בחינה ארץ ישראלית – חג האסיף, בו מצוות 'ולקחתם לכם פרי עץ הדר כפת תמרים וענף עץ עבות וערבי נחל' וכו' ו'בסוכות תשבו שבעת ימים' וכו' (ויקרא כג, לט-מג).

יום ירושלים ועיתויו לקראת שבועות

ישראל של השראת שכינה

תהליך גאולת ירושלים וא"י וצורת הופעתו נושאים אמיתות יסוד בעצמותם של ישראל ושל תורתו. אמיתות אלה, גדול משקל חיותנו-נשימתנו אותן לקראת זמן מתן תורתנו.

²² ביאור לשיר השירים א, ד (עי' מקורות, מקבילות והערות בהוצאת מוסד הרב קוק עמ' מט-נג), וראה להלן הערה 23.

משמעות העיתוי

לקראת פסגת ההתחדשות, מדגיש העיתוי את מעמדם-מעלתם של ישראל – ישראל של השראת שכינה. גאולת ירושלים נושאת מודעות לשלמות מעמדנו. על מעמדה היסודי של השראת השכינה בעצמותם של ישראל, למדים אנו מעיתוי בניין המשכן. היינו, בהמשך מעמד הר סיני נמשכה החניה במדבר סיני, תחנת בניינו, עד הקמת המשכן וחנותנו סביבו בארבעה דגלים. לא התחילה הליכת הדרך הקצרה אל א"י עד תום בנין ישראל בגובהו. לא נדחתה הקמת המשכן עד לאחר הכניסה הקרובה אל א"י. היינו – השראת השכינה היא קומה יסודית מאוד בעצמותנו.

זוהי אפוא גם הדגשת עיתוי גאולת ירושלים לקראת שבועות. התחדשותנו בזמן מתן תורתנו היא התחדשותנו במלוא שיעור קומתנו – בהשראת שכינה, במקדש, בעליה לרגל, בייראה כל זכורך'. שיעור קומה שלם זה הוא המתחדש בהתחדשות הרובד היסודי – מתן תורתנו.²³ וגם חג השבועות בדורות גלות – הוא עם זכרונו הטוב של המקדש.

ירושלים לב האומה

ירושלים ליבנו. בה מקדשנו, מוקד תורתנו (לשכת הגזית), מלכינו, נביאינו,²⁴ התכנסות שבטינו, מוקד זכרונותינו - תקוותינו - אמונתנו.

אָבֹן שְׁתִּיָּה. בֵּית הַבְּחִירָה. גֹּזֶן אֶרְנָן. דְּבִיר הַמוֹצֵנֶע. הַר הַמּוֹרִיָּה. וְהַר יִרְאָה. זְבוּל תְּפֹאֲרֶתְךָ. חֲנָה דָּוִד. טוֹב הַלְּבָנוֹן. יְפֵה גֹף מְשׁוֹשׁ כָּל הָאָרֶץ. כְּלִילַת יוֹפִי. לִינֵת הַצֶּדֶק. מְכוֹן לְשִׁבְתְּךָ. נוֹה שְׁאֲנָן. סִפְת שְׁלֵם. עֲלִית שְׁבֹטִים. פְּנֵת יִקְרַת. צִיּוֹן הַמְצִינָת. קֹדֶשׁ הַקְּדָשִׁים. רְצוּף אֲהָבָה. שְׂכִינַת כְּבוֹדְךָ. תֵּל תְּלִפְיֹת.²⁵

הכרזת קול ישראל: 'הר הבית בידינו' – החייתה, רוממה-ריגשה רבתי, הרעידה לבבות, הדליקה אבוקות אמונה-תשובה, תהליכי עליה, בכל תפוצות ישראל, רוממה רבתי את קרן ישראל עמך.

²³ על חג הסוכות אומר הגר"א שהוא כנגד השראת השכינה: 'וארבעה פסוקים אלו הם נגד... ארבעה רגלים... והשלישי הוא נגד סוכות שהוא זכר להיקף ענני כבוד שהיה תלוי בבנין המשכן כידוע' (ביאור הגר"א לשיר השירים א, ד). היינו, שבועות הוא זמן מתן תורה – התחדשות הרובד היסודי אשר עליו כל שיעור קומתנו, ואילו סוכות הוא התחדשות הרובד הפסגתי – עצם קומת השראת שכינתנו.

²⁴ דאמר עולא: כל מקום ששמו ושם אביו בנביאות בידוע שהוא נביא בן נביא. שמו ולא שם אביו, בידוע שהוא נביא ולא בן נביא. שמו ושם עירו מפורש, בידוע שהוא מאותה העיר. שמו ולא שם עירו, בידוע שהוא מירושלים (מגילה טו ע"א).

²⁵ פיוט הושענות ליום א' דחזה"מ סוכות.

'דברך אמת וקיים לעד'²⁶

גאולת ירושלים וא"י בהמשך תהליכי הגאולה הנפלאים, קיבוץ הגלויות, הקמת המדינה וכו', מקיימת - מגלמת נבואות המפורשות בתורה ובדברי הנביאים. עיתוי גאולת ירושלים לקראת זמן מתן תורתנו מזכיר ומדגיש –

צור כָּל הָעוֹלָמִים.
צִדִּיק בְּכָל הַדֹּרוֹת.
הָאֵל הַנְּאֻמָּן הָאוֹמֵר וְעוֹשֶׂה.
הַמְדַבֵּר וּמְקַיֵּם שְׂכָל דְּבָרָיו אֱמֶת וְצֶדֶק.
נְאֻמָּן אֵתָּה הוּא ה' אֵלֵינוּ וְנְאֻמָּנִים דְּבָרֶיךָ.
וְדָבַר אֶחָד מִדְּבָרֶיךָ אַחֲזֹר לֹא יֵשׁוּב רִיקָם.
כִּי אֵל מְלֶכֶךְ נְאֻמָּן וְרַחֲמָן אֵתָּה.²⁷

הקב"ה – רבונו של עולם. העולם הוא עולם אלוקי ביסודו, אמת אלוקית, תעודתו אלוקית, חוקי קיומו והתנהלותו אלוקיים. מתוך אמת עולמית זו – מתן תורת אמת לעמו, 'אסתכל באורייתא וברא עלמא'.²⁸

בימי ספירת העומר

תהליכי הגאולה התחוללו בשבועות ספירת העומר. מאז מידי שנה בשנה נזכרים בהם. כאמור, מעלה ספירת העומר גדול, קדוש ונורא:

האומה

סופרת שבתותיה, קוצרת יבוליה.

סופרת - עולה אל שתי הלחם, אל זמן מתן תורתנו.

סופרת - זוכרת אמיתותיה הנשקפים בפרקי תולדותיה.

סופרת - זוכרת ראשיתה – ממצרים לסיני.

סופרת - זוכרת ימי א"י – ימי נביאיה.²⁹

סופרת - זוכרת ימי גלויותיה, נוראות מכותיה, לקחיה. **זוכרת** רבי עקיבא, בית מדרשו – כבוד זה לזה,³⁰ תלמידיו האחרונים – רבי מאיר ורבי שמעון, **זוכרת** שואתה הנוראה.

26. חתימת ברכת קדושת היום בראש השנה.

27. מתוך הברכה הראשונה שאחרי ההפטר.

28. זוהר תרומה קס"א, א; ועיין נפש החיים שער ד, פרקים י-יא.

29. יהושע בן נון, שמואל, דוד.

30. שנים עשר אלף זוגים תלמידים היו לו לרבי עקיבא, מגבת עד אנטיפרס, וכולן מתו בפרק אחד

מפני שלא נהגו כבוד זה לזה, והיה העולם שמם, עד שבא ר"ע אצל רבותינו שבדרום ושנאה להם – ר"מ ור' יהודה ור' יוסי **ורבי שמעון** ורבי אלעזר בן שמוע, והם הם העמידו תורה אותה שעה. תנא: כולם מתו מפסח ועד עצרת (יבמות סב ע"ב).

כאן כאמור מתחוללים ונזכרים אף תהליכי גאולתה, ה' באייר, כ"ח בו.³¹

יום שמואל הנביא

כ"ח באייר הוא יום שמואל הנביא. שמואל בן אלקנה וחנה, פעלם ויסוריהם.³² שקול כנגד משה ואהרן.³³ השליח האלוקי להקמת המלכות, הכואב-הסובל את יסורי צעדיה הראשונים. שמואל אשר מנחה-משתתף עם דוד בהיערכות אל מקדש. כאן 'שכרו'-פריו מיד קורא הדורות³⁴ – יום ירושלים.

יום רמח"ל

פריצת המלחמה – ביום רמח"ל.³⁵ רמח"ל הגאולתי, רמח"ל היראתי-התשובתי, התשובתי-העבודתי. מי לא עלה במעלות מסילת ישרים (מסילת ישרים אשר על פי סולם רוח הקודש לרבי פנחס בן יאיר, חתן רבי שמעון בר יוחאי,³⁶ אשר עתה זה במעלה ספירת העומר אף חגגנו את יומו – ל"ג בעומר).

הוא הוא יום סיום מלחמת העולם, סיום השואה.³⁷ מייסורי השואה הנוראה – אל גאולת ירושלים וארץ ישראל. מחרפת חרבות אירופה – אל בניין תשובת עולם.

אורו של הרב זצ"ל

כ"ח באייר הוא יום עליית הרב זצ"ל ומשפחתו ארצה – הפצעת אורו בארץ. לקראת כ"ח באייר זה – ביום העצמאות – 'ההופעה השמימית, המפליאה, מבשרת ירושלים' – בפי בנו תלמידו המובהק מורנו ורבנו.³⁸ ובכ"ח באייר זה בו ביום, בשעות הראשונות, מזומנים תלמידיו הנאמנים מורנו הרצי"ה והנזיר זכר

31. עיתויים של אירועי גאולה כבירים אלה מפורשים ומתקיימים בהנהגות תלמידי הגר"א, כדברי ר' יוסף ריבלין, מתלמידי הגר"א בירושלים, בדרשתו (בשנת תרכ"ו): '...ימי הספירה אפוא, הם הימים המסוגלים ביותר להתעלות בקדושה, אך לעומת זאת הם גם רגישים יותר להתדבקות הקליפות, כי כלל ידוע הוא שכל המקודש ביותר הן במקום הן בזמן בכל נושאי הקדושה – עלול להיפגע יותר ע"י הסטרא אחרא, שיונקת חיותה רק מהקדושה... זולת שני ימים מסוימים בימי הספירה שאין הקליפה יכולה לשלוט בהם, והם יום 'העשרים בעומר' ויום 'הארבעים ושנים בעומר'. ועובדה היסטורית מופלאה היא, שתלמידי הגר"א, ביום 'העשרים בעומר', בזמן תחילת פעולתם הכבירה ביסוד הישוב בירושלים בשנת תקע"ב, אותה שנה שבה הניחו את היסוד של 'בית מדרש אליהו' על שם רבנו הגר"א בירושלים, ראו ברוח קדשם שנפתח החלון הראשון במחיצת הברזל להחזרת החיבור של זכות אבות, שהיה נפסק מאז חורבן בית המקדש... (דורש לציון, מדרש שלמה, פרק טז); ועיין גם בספר קול התור (לר' הלל משקלוב) ה, ח.

32. שמואל א, פרקים א-ב.

33. עפ"י תהילים צט, ו; ועיין תענית ה ע"ב.

34. עפ"י ישעיהו מא, ד.

35. כ"ו באייר.

36. עפ"י שבת לג ע"ב.

37. בעדותו של רפי כהן ז"ל היקר מאוד, מותיקי קדומים, איש בית מדרשנו.

38. בדבריו המפליאים – 'מזמור י"ט למדינת ישראל'.

צדיקים לברכה אל הכותל. כאן – מאז, תלמידי תלמידי חוגגים גאולה, מודים, מתעצמים בה.

היסח הדעת

המלחמה, שורשה ביוזמת אויבינו. היא באה מתוך שנאת ישראל של אויבינו הערבים, בהפתעה גמורה לישראל.³⁹ וכן הצטרפות ירדן למערכה התחוללה למרות שידולי ישראל למנעה. היינו – התרחבותה אל אזור ירושלים והמקדש – חרף ירצוננו והשתדלותנו. מעשה שמים.

'שלושה באין בהיסח הדעת, אלו הן: משיח, מציאה ועקרב' (סנהדרין צו ע"א).

המהר"ל (נצח ישראל, פרק מ) מסביר זאת:

וביאור זה, כי הדברים אשר הם מסדר הנהגת העולם, באים בסדר ובמחשבה עליהם, לפי שהם קרובים אל העולם. אבל הדברים אשר הם רחוקים מן העולם, יש בהם היסח הדעת, שהרי הם רחוקים מן סדר העולם, ולכך אינם באים רק בהיסח הדעת. והדברים אשר הם יוצאים מסדר העולם הם שלושה... השלישי יוצא מסדר, לא שהוא מקרה, רק הוא מצד עילוי המעלה, שהוא על סדר עולם הזה... אמנם המשיח הוא מדה שלישית, מצד המעלה היותר גדולה והעליונה, ואין זה מסדר העולם והנהגתו... ומזה תבין המעלה העליונה שיהיה למשיח, שיהיה נבדל מכל סדר העולם. וזה מעלתו העליונה של משיח, כאשר תבין את הדברים האלו מאוד.

הופעת משיח היא על גלים שמימיים, מעל תכנוני הדעת האנושיים. היינו, הרקע לגאולת ירושלים הוא רקע עולמי ובהסבה אלוקית אשר מעל דעת אנוש.

שבועות המתיחות

אומה מגוייסת - דואגת - מתאחדת.⁴⁰ תפילת צדיקים, תשובת צדיקים. נכונות לחימה אומתית, מסירות נפש אומתית. באותם ימים שירת כיסופי ירושלים,⁴¹

39. השנה שמעתי שהתפרצות השנאה היתה מתוך ליבוי של בריה"מ בעימותה היוקרתית עם ארה"ב בעקבות מלחמת וייטנאם. בריה"מ עצמה ניסתה לעצור את התדרדרות גילוי השנאה אשר היא עצמה עוררה, אבל לא עלה בידה.

40. **כאיש אחד בלב אחד:** מתוך יסורי המתיחות אשר לפני המלחמה, קמה ממשלת אחדות לאומית, וזאת לאחר שנים ארוכות של מתיחות ופירוד בין 'שמאל' ל'ימין', פירודי מחתרות, פירודי מפלגות. וכאן, דומני ביוזמת השר ח. מ. שפירא ז"ל קמה אחדות לאומית. בעקבות זה, מה שלא הצליחו מחתרות מפוצלות-מעוממות בתש"ח, הצליח צה"ל אשר תחת ממשלת ליכוד לאומי.

41. בשיר 'ירושלים של זהב' המפורסם.

מזכרת הר הבית, ירושלים של זהב דרבי עקיבא⁴² (בשבועות רבי עקיבא אלה),
אחרון המשוררים⁴³ ועוד.

השבתות שקדמו

שבת במדבר – עם השראת השכינה, היערכות המחנה אל ארץ ישראל. המחנה –
מחנה השראת השכינה, המשכן במוקד, סביבו ארבעת דגלי ישראל. כנוזר,
מוקדיות השראת שכינה היא-היא המודגשת בשיבה לירושלים, במעלה אל
התחדשות ישראל בזמן מתן תורתנו.

שבת בחוקותי – חוקתם התורתית של תולדות ישראל. מאורעות ישראל –
מברכים-מעודדים, הליכה ישרה, או חלילה מיישרים הליכה סוטה. מכל
מקום – מאורעות תורתיות ישראל. ישראל של תורה, של ארץ ישראל, של
ירושלים.

שבת בהר – שבת הארץ והיובל, שופר התיישרות סיני, 'איש אל אחוזתו'⁴⁴ - אומה
אל אחוזתה.

תמצית דברים על תהליך המלחמה

מכה ראשונית מוחצת של חיל האויר. פלאי פלאים.
המשכה – הישגים מסחררים של חילות היבשה, סחרור צבאי.
עמו סחרור תשובתי-גאולתי מעורר, מחיה זכרונות תנ"ך – שכס, חברון, יריחו,
הר הבית.

נבואה קמה. 'היינו כחולמים'.⁴⁵

מאיך – עקידות יקרות יקרות. כואבים כואבים.
האומה כולה לתפוצותיה משתאה, רוגשת, גואה – 'שכורת גאולה'. מאיך,
מוקירה מאוד, כואבת כואבת קרבנות.
אחרית לחימה – טיפוס אגדי, מחרף-נפש, גואל הבשן. עקדותיו.
ישראל מקדשי שמך⁴⁶.

42. עיין נדרים נע"א.

43. ר' יהודה הלוי.

44. ויקרא כה, יג.

45. תהילים קכו, א.

46. מברכת קדושת היום בתפילת שבת.

מוקד ארץ ישראל

ירושלים – מוקד א"י. מוקד חיינו, 'גבוהה מכל א"י'.⁴⁷ שבנו אל ירושלים עם שיבתנו אל מלוא א"י המערבית.

קללה לברכה

'ויהפוך ה' אלוקיך לך את הקללה לברכה'⁴⁸ – 'זכור ה' לבני אדום את יום ירושלים...'⁴⁹ – 'יום ירושלים' הפך ליום ירושלים.

'צור ישראל'⁵⁰, 'גואל ישראל'⁵¹, 'הא-ל הנאמן'⁵²,
'אתה הראת לדעת'⁵³.

47. עפ"י ילקוט שמעוני פרשת שופטים, רמז תתק"י.

48. דברים כג, ו.

49. תהילים קלו, ז.

50. ישעיהו ל, כט; וכן בברכה שאחרי קריאת שמע בשחרית.

51. הברכה השביעית בתפילת שמונה עשרה.

52. דברים ז, ט.

53. דברים ד, לה.

נְגִידִים אֲדָבָר

סוגיות בסדר נשים

